

Eurooppalaista?

Suomen Kirjan uuden »Eurooppa-sarjan» ensimmäisiä teoksia oli brasilialais-aiheinen »Muukalaisen päiväkirja», tekijä maassamme ennestään tuntematon portugalilainen d'Arcos. Käännös, jonka alkukieli on meillä vähän tunnettu, on päässyt painoon eräissä suhteissa varsin viimeistelemättömänä.

Alkuteosta tuntematta ei voi mennä sanomaan, ovatko käännöksinä tyyliarvoltaan sopivia vai sopimattomia mm. tällaiset sanat: *hulina, hoopu, höppänä, kloppi, sakki, kaveri, konjakkari, kyttäillä, rähjätä, vetää huulesta*; suomalaisesta lukijasta kuitenkin tuntuu oudolta, kun mestariteokseksi julistetun kirjan sivuilta tulee vastaan tuollaista arvokkaaseen normaaliproosaan kuulumatonta sanastoa. Ei luulisi alkukielen tyylin tuoreuden tai raisuuden vaativan valitsemaan sanoja tältä tasolta.

Oikeinkirjoitusseikoista pistää silmään mm. päätteen liittäminen lukujen jälkeen. Pöimän seuraavat merkitsemistavat: *IV:nnen, V:nen, VI:ta, XVII:neltätoista; 16:teentoista, 31:nä päivänä*. Tuttu sääntö on, että roomalaisilla numeroilla merkitään järjestyslukuja; olisi siis kirjoitettava näin: *IV:n, V:n, VI:ta, XVII:tä*. Tässä arabialaisilla numeroilla merkityt luvut ovat niinkään järjestyslukuja; tavallisen oikeinkirjoitussäännön mukaan ne olisi kirjoitettava näin:

16:nteen, 31:ntenä (= yhdenenäneljättä t. kolmantenäkymmenentenä yhdenteenä). — Muita normaalista poikkeavia kirjoitustapoja: tuonlainen, muullainen, samallinen, suuremmainen, ijäisyys (seur. sivulla iäkäs), ajatellappa, peljätä, inhimillinen, epäillyttävä; vierasper. sanoja: ameriikkalainen, psykolooginen, sarkofaagi, brokaadi (myös brogaadi!), juriidinen, platooninen, *Farao; Fujiyama*.

Muutamia muita seikkoja: kysymyspronominina on *kumpiko* — Setälä sanoo siitä oikein harventaen: *v i r h e*; »hän oli meistä kahdesta ainoa onneton», »Molempien välille syntyi sellainen sanaharkka - -» — kahdesta ei toinen ole ainoa, ja sanaharkkaa ei voi syntyä, jollei ole vähintään »molemmat»; »Katson itseäni — ja melkein en tunne itseäni», »sillä raahata hänet sellaiseen, olisi häpeällinen ansa», »Se mikä minua huolestuttaa on se, etten - -», »Hän - - yrittää päästä puhelimitse Eniden asuntoon, josta hän järjestelmällisesti ei saa vastausta», »säilyttäisin - - tämän heruuden yli omien tunteitteni», »En otaksunut, että sillä peijakkaalla olisi tuon kaliiberin tuttavuuksia!» — tällaisia »kukkasia» ei juuri toivoisi tapaavansa teoksesta, jonka pitäisi edustaa »korkeata taiteellista tasoa».

Hämmästyttävää on myös pilkun

käyttö. Normaalisen pilkituksen rinnalla on varsin runsaasti tapauksia, joista puuttuu taikka on liika pilkku. Puuttumatapauksia laskin satakunta (niistä n. 60 sellaista, että välilauseen lopussa ei ole välimerkkiä), ja liikoja on ainakin 80. Tämä merkitsee sitä, että aina 25 tekstisivua kohti on 18 pilkkuvirhettä. Se joskus vie ajatuksen harhaankin, häi-

ritsee lukijaa kaiken matkaa ja tekee huolimattoman vaikutuksen. Yksi ainoa esimerkki (s. 145): »Mutta, joka hetki katseeni, tottelemattomana, karkasi taululta - -».

Tässä esitetyt ja eräät muutkin käännöksen kieliasua koskevat seikat on epäilemättä helppo korjata, jos kirjasta otetaan uusi painos. **T.**